

---

## Medisinsk nytt

---

NYHETER OG REPORTASJER

RAGNHILD ØRSTAVIK

---

---

### Beskyttelse mot sykehusdiaré

Diaré forårsaket av *Clostridium difficile* rammer oftest eldre, inneliggende pasienter med andre alvorlige sykdommer (Lancet 2001; 357: 189–93). Bakterien produserer eksotoksinene A og B, og kan i enkelte tilfeller forårsake pseudomembranøs kolitt. 63 pasienter med denne typen diarésykdom deltok i en studie der man så på beskyttende faktorer for reinfeksjon. Av de 44 pasientene som overlevde, fikk halvparten nye utbrudd. Det viste seg at de 22 som holdt seg friske hadde utviklet signifikant høyere serumnivåer av både IgG og IgM rettet mot toksin A enn de øvrige deltakerne. Funnene kan kanskje benyttes i utviklingen av en vaksine mot denne typen sykehusinfeksjon.

---

### Hepatitt av naturmedisin?

En rapport i *BMJ* (2001; 322: 139) minner om betydningen av å inkludere naturmedisinske preparater i medikamentanamnesen. En 50 år gammel mann hadde brukt kavaekstrakt på grunn av angst, et naturmedisinsk preparat som selges over store deler av den vestlige verden. I løpet av en måned ble han ikterisk og kvalm, og blodprøvene viste sterkt forhøyede transaminaser. To døgn etter innleggelsen utviklet han svær leversvikt med encefalopati, og måtte gjennomgå levertransplantasjon. Man fant ingen andre disponerende faktorer for hepatitt eller annen leversykdom, og alle tester for infeksjøs agens var negative. Forfatterne regner det som svært sannsynlig at leversvikten var en følge av kavaekstraktet.

---

### Stor og intelligent?

I Storbritannia har man fulgt en fødsels-

kohort fra 1946 og sett på blant annet den kognitive utviklingen (BMJ 2001; 322: 199–203). Deltakerne ble testet som åtte-, 11-, 15-, 26-, og 43-åringer. Det viser seg at intelligens var positivt assosiert med fødselsvekt. Tidligere studier har vist at undervektige spedbarn oftere oppnår en lavere intelligens, men i denne studien kunne man vise at sammenhengen gjaldt i det normale spekteret for fødselsvekt. I de statistiske analysene korrigerte man for faktorer som mors utdanning, fars sosiale status og rekkefølge i søskenflokk. Det er imidlertid foreløpig uklart om det eksisterer noen biologisk forklaring for denne sammenhengen.

---

## Fiskefett mot hjerneslag

Den store epidemiologiske studien av amerikanske sykepleiere har nå gitt viktige data om betydningen av fiskefett for å forebygge hjerneslag (JAMA 2001; 285: 304–12). Nesten 80 000 kvinner ble fulgt gjennom 14 år. Et høyt fiskeinntak var assosiert med en reduksjon av trombotiske hjerneslag med omkring 30 %. Sammenhengen var særlig klar hos kvinner som ikke samtidig brukte acetylsalisylsyre. Inntak av fiskefett og polyumettede fettsyrer hadde ingen betydning for risikoen for blødende infarkter.

---

## Klorokinresistent malaria

Klorokinresistent malaria er et stort helseproblem, spesielt i Afrika sør for Sahara (N Engl J Med 2001; 344: 257–63). Punktmutasjoner på to ulike steder i parasittens gener har vist sammenheng med resistens in vitro. For å undersøkes hvorvidt disse mutasjonene kan ha klinisk betydning, har man sammenliknet serum fra 60 pasienter med kjent klorokinresistent malaria med serum fra 116 tilfeldig utvalgte malariapasienter. Testen for den ene mutasjonen var særlig sensitiv, da alle pasientene i den første gruppen testet positivt. Hos 41 % av de øvrige pasientene fant man den samme mutasjonen, hvilket viser at testens spesifisitet er lav.

---

## Nattlig refluks

En spørreundersøkelse i USA anslår at omkring 14 % av befolkningen er plaget med gastrointestinale reflukssymptomer, hvorav 74 % også har plager om natten (Arch Intern Med 2001; 161: 45–52). Helserelatert livskvalitet ble undersøkt ved hjelp av det standardiserte spørreskjemaet SF-36. Personer som var plaget med gastrointestinal refluks hadde dårligere fysisk og psykisk helse enn befolkningen som helhet, og dette gjaldt særlig dem med nattlige plager. Den siste gruppen var også signifikant mer plaget med smerter enn pasienter med diabetes mellitus eller angina pectoris.

---

Publisert: 20. februar 2001. Tidsskr Nor Legeforen.

© Tidsskrift for Den norske legeforening 2026. Lastet ned fra tidsskriftet.no 28. august 2026.